Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний факультет

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту
Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан
географічного факультету
(М.Д. Заячук)
“01”вересня 2021 року

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ОСВІТНЬОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»

Ступінь вищої освіти Перший бакалаврський

Галузь знань 01 «Освіта / Педагогіка»

Спеціальність «014.07 Середня освіта (Географія)»

Освітньо-професійна програма «Географія»

Чернівці 2021 рік

РОЗРОБЛЕНО кафедрами
економічної географії та екологічного менеджменту,
фізичної географії, геоморфології та палеогеографії,

Розробники:
к.е.н., доцент Підгірна Валентина Никифорівна
д.п.н., доцент Чубрей Олександра Степанівна

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ
Кафедрами
економічної географії та екологічного менеджменту,
фізичної географії, геоморфології та палеогеографії,

Протокол № 1 від "30" серпня 2021 року

Завідувачі кафедр _____ (В.Я. Вацеба)
(підпис) (прізвище та ініціали)
_____ (Б.Т. Рідуш)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною радою факультету

Протокол № 2 від "1" вересня 2021 року

Голова методичної ради факультету _____ (М.Д. Пасічник)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1. Загальні положення до написання курсової роботи 4
2. Послідовність виконання та дотримання вимог оформлення курсової роботи 6
3. Керування написанням курсової роботи та її рецензування 11
4. Процедура захисту та оцінювання курсової роботи 12
5. Критерії оцінювання курсової роботи 13
6. Список рекомендованої літератури 16
7. Додатки

1. Загальні положення до написання курсової роботи

Курсова робота – один із видів індивідуальних завдань навчально-дослідницького, творчого характеру, який має на меті поглиблення та розвиток фахових компетентностей, застосування їх при вирішенні конкретних завдань і вироблення вмінь автономної роботи з джерелами навчальної та наукової інформації, комп'ютерною технікою, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології.

Основне завдання автора кусової роботи – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно проводити науковий пошук і вирішувати конкретні наукові та прикладні завдання.

Курсова робота що виконується за спеціальністю «Середня освіта (Географія)» має комплексний характер і пов'язана з використанням набутих студентом знань, умінь і навичок зі спеціальних дисциплін. Вона передбачає систематизацію, закріплення, розширення та поглиблення теоретичних і практичних знань зі спеціальності, а також покликана навчити студентів критичному науковому мисленню, розвинути вміння визначати проблеми наукових досліджень та розробляти власні рекомендації щодо їх вирішення.

Графік виконання курсових робіт передбачено навчальним планом. На вибір студента пропонується попередньо обговорений на засідання кафедри перелік тем. Також здобувач освіти має можливість запропонувати власну тему, попередньо обґрунтувавши актуальність роботи над даною. Тематика курсових робіт щорічно розробляється (оновлюється) та корегується на засіданні кафедри з урахуванням набутого досвіду, пропозицій здобувачів освіти, стейкхолдерів та викладачів.

Метою підготовки курсової роботи є поглиблення спеціальних умінь і знань інноваційного характеру, розвиток навичок самостійного наукового дослідження сучасного стану географічних об'єктів для підготовки кваліфікованого вчителя основної та старшої школи.

Основними *завданнями* виконання курсової роботи є:

- закріплення теоретичних знань і набуття умінь самостійного вирішення конкретних завдань;
- опанування методами географічних досліджень;
- одержати науково-обґрунтоване розв'язання поставленої мети;
- засвідчити свій рівень підготовки щодо самостійного аналізу і викладення матеріалу;
- показати теоретичні знання з обраної теми та уміння їх вирішувати і застосовувати;
- підготовка доповіді та наочних матеріалів, що передають основний зміст роботи та пропозиції автора з подальшим її захистом.

Написання та захист курсової роботи передбачає набуття таких **загальних компетентностей**, як:

ЗК 05. Здатність до генерування нових ідей (креативності), виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

ЗК 06. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 07. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово, включно із здатністю спілкуватися у сфері професійної діяльності.

ЗК 08. Здатність спілкуватися іноземною мовою, використовувати у професійній діяльності.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, зокрема, в процесі виявлення та оцінки педагогічних проблем, прийняття рішень щодо їх усунення.

ЗК 11. Здатність до самостійного вивчення нових методів, форм роботи, використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності та підвищення професійної майстерності.

ЗК 14. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність до творчого пошуку, ефективного розв’язання освітніх проблем нестандартними способами.

Фахові компетентності:

ФК 02. Здатність здійснювати професійну діяльність із дотриманням вимог чинного законодавства та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

ФК 03. Здатність добирати та використовувати сучасні й ефективні методики та технології навчання.

ФК 07. Здатність упроваджувати сучасні фахові навчальні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід.

Захист курсової роботи передбачає перевірку таких **програмних результатів навчання:**

ПРН 04. Використовувати усно і письмово грамотну державну та іноземну мови у професійній діяльності.

ПРН 05. Знання основних принципів і положень географічної науки та їх використання у професійній педагогічній діяльності.

ПРН 07. Обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.

ПРН 13. Здатність самостійно створювати наочні матеріали з використанням ПК, картографічні матеріали з метою оцінки, моделювання та прогнозування у шкільній географічній освіті.

ПРН 14. Вміти застосовувати професійно природничо-наукові знання і практичні уміння й навички дисциплін фізико та суспільно-географічно циклу у педагогічній діяльності.

ПРН 15. Здатність до творчого пошуку, компетентного розкриття сутності нових тенденцій розвитку світового господарства, розв'язання суспільно-географічних проблем.

Перш ніж розпочати написання роботи, студент має ознайомитися з основними вимогами до її виконання. В свою чергу виконання кваліфікаційної роботи має на меті не лише вирішувати наукові проблеми і завдання, але й засвідчити, що її автор здатний належним чином вести науковий пошук, розпізнавати професійні проблеми, знати загальні методи і прийоми їхнього вирішення.

Обов'язковими складовими курсової роботи є:

1.Титульний лист (див. додаток А).

2. Зміст роботи

3. Вступ.

4. Основна частина (розділи, підрозділи й висновки);

5. Висновки та пропозиції;

6. Список використаних джерел;

7. Додатки (у разі потреби);

Іменний і предметний покажчики (за потреби).

Обсяг змісту курсової роботи може становити 30-40 сторінок друкованого тексту, без урахування додатків і списку літературних джерел. Також обов'язковим у тексті роботи є наявність схематичного, фото й картографічного матеріалу.

2. Послідовність виконання та дотримання вимог оформлення курсової роботи

Перед початком виконання курсової роботи науковим керівником проводиться консультативне заняття, на якому роз'яснюються завдання курсової роботи, її значення для підготовки фахівця, а також надаються методичні рекомендації щодо написання окремих частин роботи.

Раціональніше організувати роботу над курсовою роботою, правильно розподілити свій час, спланувати його, глибоко і своєчасно розробити вибрану тему допоможе алгоритм написання курсової роботи.

Написання курсової роботи передбачає такі етапи виконання:

- вибір теми та обґрунтування її актуальності;
- визначення об'єкта та предмета, мети й завдання;
- пошук й аналіз необхідної наукової літератури;
- складання попереднього плану роботи;
- виклад основного теоретичного матеріалу;
- виклад результатів особистого дослідження;
- подання висновків і рекомендацій до кожного розділу та загальні
- висновки в цілому;
- оформлення списку використаних джерел та додатків;

- завершальним етапом виконання курсової роботи є допуск до захисту та сама процедура захисту курсової роботи.

Підготовчий етап роботи над курсовим проектом починається з вибору теми, її осмислення та обґрунтування. З переліку тем, запропонованих кафедрою, студент вибирає ту, яка найповніше відповідає його навчально-освітнім інтересам та схильностям. Перевага надається темі, при розробці якої студент може виявити максимум особистої творчої ініціативи для формування вибору теми та обґрунтування її актуальності.

Актуальність теми – обґрунтування доцільності проблеми, що вивчається, її теоретичної або практичної значущості.

Визначення об'єкта та предмета, мети й завдання. При з'ясуванні об'єкта, предмета і мети дослідження необхідно зважити на те, що між ними і темою курсової роботи є системні і логічні зв'язки. Об'єкт – це частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини як соціальної істоти (суб'єкта). *Об'єкт дослідження* – це процес чи явище, що породжує проблемну ситуацію. *Предмет дослідження* є таким елементом, який включає сукупність властивостей і відношень об'єкта, опосередкованих людиною у процесі дослідження з певною метою в конкретних умовах. Тобто в об'єкті досліджується та його частина, що є предметом дослідження. Таким чином конкретизують межі об'єкта, зазначаючи те, що досліджуватимуть. *Мета і завдання дослідження*, які необхідно вирішити для реалізації мети, визначають з предмета дослідження. Мету формулюють чітко і стисло, точно конкретизуючи те, що досліджуватимуть. Наявність поставленої мети дозволяє визначити низку завдань дослідження, кількість яких не повинна перевищувати 3. Завдання необхідно формулювати чітко і лаконічно. Їхня послідовність визначає порядок викладу основного змісту наукової роботи. Зазвичай, кожне завдання формулюється так – «Вивчити...», «Розробити..,», «Виявити...», «Встановити...», «Обґрунтувати...» і т. д.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів (може бути 3-4 розділи), підрозділів, пунктів, підпунктів. Основна частина починається з розділу 1, який має певну назву. Основний розділ може містити кілька підрозділів. Нумерація підрозділів оформлюється додаванням до номеру основного розділу номеру підрозділу. Не рекомендується використовувати велику кількість вкладених заголовків. Назви розділів, підрозділів не можуть співпадати між собою, а також не можуть співпадати із назвою курсової роботи.

Назви та зміст розділів і підрозділів повинні відповідати темі дослідження, не виходячи за їхні межі. В кожному розділі повинна бути завершеність змісту, головної ідеї, а також тези, що підтверджені фактами, думками різних авторів, результати власних досліджень (експериментів), аналітичних даних практичного досвіду.

Думки мають бути пов’язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній основній ідеї. Інакше він втратить свою єдність. Необхідно обміркувати план, провідні ідеї кожного розділу і підрозділу роботи на основі вивчених матеріалів. До формування заголовків розділів і підрозділів курсової роботи передбачені такі вимоги: стисліcть, чіткість і синтаксична різноманітність у побудові речень з переважанням простих; послідовне і точне відображення внутрішньої логіки змісту роботи. У розділах основної частини подають: 1) огляд літератури за темою роботи та вибір напрямів досліджень; 2) виклад загальної методики і методів дослідження; 3) особисті дослідження та власну розробку; 4) аналіз та узагальнення результатів. Тут варто розкрити стан теоретичних напрацювань за обраною темою, проаналізувати існуючі різноманітні погляди, викласти власну точку зору та ті чи інші аспекти проблеми, знайти невирішені досі питання чи труднощі, що вимагають розв’язань у теоретичному, методичному і прикладному значенні.

Вдало розроблена методика організує дослідження, забезпечує одержання необхідних фактичних матеріалів, на яких базуватимуться висновки. У наступних розділах з вичерпною повнотою викладають результати досліджень з висвітленням тієї новизни, яку студент вносить у розроблення проблеми. У роботі обов’язково подають оцінку повноти вирішення поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів, їхнє порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць, обґрунтування потреби додаткових досліджень, негативні результати, які зумовлюють припинення подальших досліджень.

В основній частині студент повинен виконати ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми винятково за фактичними даними. Розділи повинні бути максимально насичені фактичною ілюстративною інформацією – картами, профілями, таблицями, схемами уроку, фото тощо. Необхідно стисло й логічно викладати зміст і результати досліджень, уникаючи загальних слів, заперечних тверджень, тавтології. Під час написання роботи студент повинен обов’язково посилатися на авторів і джерела, які були використано для отримання окремих результатів. У разі використання матеріалів наукового керівника або науковців кафедри, студент повинен відзначити цей факт у роботі.

Висновки (обсягом дві-три сторінки) є завершальною частиною курсової роботи. Тут викладаються найважливіші наукові та практичні результати, одержані в роботі. Висновки бувають двох видів – висновки до розділів і загальні висновки. Висновки до розділів можуть містити пронумероване викладення результатів дослідження, одержаних у відповідному розділі. Загальні висновки повинні містити виклад актуальності теми, основні положення методики досліджень, стисле викладення конкретних теоретичних і практичних результатів досліджень, оцінку отриманих результатів, пропозиції та обґрунтування щодо напрямів

подальшого дослідження. Ознайомлення з текстом висновків покликане сформувати у читача уявлення про ступінь реалізації автором роботи поставленої мети і завдань.

Бібліографічні описи джерел. Особливе значення має оформлення курсової роботи. Від того, наскільки відповідально поставиться автор до оформлення своєї роботи, багато в чому буде залежатиме її якість і підсумкова оцінка. Літературне оформлення роботи є важливим елементом її виконання й одним з багатьох чинників, на які зважає комісія при оцінюванні під час захисту. Передусім звертають увагу на змістовний аспект викладу матеріалу (логічність і послідовність, повнота і репрезентативність, тобто повнота використання наукових джерел, загальна грамотність і відповідність наукової термінології та лексики), а також на текст роботи, список літератури і додатки, на зовнішнє оформлення титульного аркуша. На початковому етапі роботи над темою виникає необхідність опрацювання доступних літературних джерел та їх розстановка в єдиному алфавітному порядку, дотримуючись конкретних бібліографічних стандартів – ДСТУ 8302:2015 (Додаток Б).

Джерела слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або назв. В тексті обов'язково вказуються посилання на використані літературні джерела у квадратних дужках, наприклад, [10, 16].

До роботи додається електронна версія курсової роботи.

Обов'язковою вимогою до робіт є написання їх державною мовою, за винятком списку використаної літератури, де використане джерело записується мовою видання, проте цитати з цих джерел наводяться в тексті виключно українською мовою. Список використаної літератури повинен складатись із не менше, ніж 20 джерел. Наукові робота повинна бути надрукована чітко зі збереженням форматування, без помилок і виправлень. Текст роботи може ілюструватись рисунками, схемами, графіками, діаграмами і таблицями, які можуть бути наведені як в основному тексті роботи, так і в додатках, з відповідними посиланнями на них.

Аркуші курсової роботи повинні відповідати формату А4, книжкової орієнтації. Відповідно, сторінки мають мати поля: ліве – 25 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм, праве – 10 мм.

Шрифт основного тексту має бути чорного кольору. Рекомендована гарнітура шрифту – Times New Roman, кегль – 14, інтервал між рядками – 1,5.

Текст курсової роботи вирівнюють по ширині, заголовки по центру, абзац має становити 1,25 см.

Наукова робота починаються з титульної сторінки, яка включається до загальної нумерації сторінок, але не нумерується. Далі номер сторінки проставляють у правому верхньому кутку аркуша арабськими цифрами. За титульною сторінкою послідовно наводяться Зміст, Вступ, Розділи в порядку подання, Висновки, Список використаних джерел, Додатки.

Всі вони починаються з нової сторінки, а кожен з підрозділів – після закінчення попереднього. Текст основної частини роботи поділяють на розділи та підрозділи. Заголовки підрозділів друкуються малими літерами (крім першої великої) з абзацу. В кінці заголовка крапки не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Зміст, Вступ, Основну частину, Висновки, Літературу та Додатки курсової роботи починають з нової сторінки.

Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ», після номера ставиться крапка, потім друкується заголовок розділу. Підрозділи нумеруються в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між ними ставиться крапка. У кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). У тому самому рядку дається заголовок підрозділу.

Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, вносяться до загальної нумерації сторінок. Таблиці, рисунки, карти, розміри яких більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або ж у додатках.

Таблиці, які подаються у тексті підписуються зверху з вирівнюванням по правому кутку. Нумерація таблиць наводиться відповідно до розділу, наприклад «таблиця 2.1.», тобто перша таблиця, яка подається у розділі 2. Після нумерації таблиці на наступному рядку вказується назва таблиці. У випадку, якщо таблиця не поміщається на даному аркуші, далі пишеться «Продовження табл. ...». Рисунки, схеми, графіки і діаграми позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між ними ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу), далі вказується назва даної ілюстрації.

Додатки оформляють як продовження роботи на прикінцевих її сторінках, зазначаючи їх у порядку посилань у тексті. Кожний додаток починається з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додатки». Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: Додаток А, Додаток Б і т. д. Один додаток позначається як Додаток А.

Додатки до загальної кількості сторінок тексту не враховуються. Виклад усього матеріалу повинен відповідати вимогам наукового стилю. Сторінки з даними титульного аркушу оформляють відповідно до зразків, наведених у Додатку А.

Вимоги до оформлення презентацій до курсових робіт:

1. Кількість і зміст слайдів повинні відповідати змісту курсової роботи й тривалості виступу. Кількість слайдів визначається регламентом виступу,

що не перевищує 10 хвилин та 5 хвилин на запитання. Для 10-хвилинного виступу готується не більше 15 слайдів.

2. Загаловок курсової роботи друкується на першому слайді шрифтом Times New Roman, кегль –28-32. На слайді максимальна кількість слів – 25-30, шрифт 18-24. Інформація на слайдах і дані представлені в доповіді не повинні дублюватися, а тільки доповнювати один одного. Оскільки захист займає мало часу, все повинно бути лаконічним.

3. Стиль і дизайн всіх слайдів єдиний, містити не більше 3 активних кольорів, можна використовувати анімацію. У тезисах мають бути посилання на джерела використаної інформації, на графічний матеріал, якщо він не авторський. Посилання виставляються у квадратних дужках із зазначенням автора і року публікації, що потім повинні бути відображені у списку джерел, оформлених відповідно до стандартних вимог.

4. Обсяг і структурування інформації на слайді. Текст презентації не повинен бути конспектом для доповідача. Для кирилиці рекомендують оптимальне число рядків на слайді: від 5 до 9. Пункти переліків повинні бути сформульовані короткими фразами; максимум – два рядки на фразу, оптимально – один рядок. Списки на слайдах не повинні включати більше 5-7 елементів. Якщо елементів списку все-таки більше, їх краще розташувати у два стовпчики.

5. У таблицях не повинно бути більше 4 рядків і 4 стовпців. Гістограми не повинні включати більше 4 категорій, а організаційні діаграми – більше 5 елементів. Всі слайди повинні бути пронумеровані, це полегшує пошук необхідного слайду в презентації.

3. Керування написанням курсової роботи та її рецензування

Робота наукового керівника курсової роботи полягає у наступному:

♦ наданні допомогу у виборі теми, а за потреби – у виборі об’єкта дослідження, розробленні плану (змісту) роботи;

♦ допомозі студенту у розробці календарного графіку підготовки курсової роботи, у складанні списку літературних джерел за обраною темою дослідження;

♦ проведенні консультацій відповідно до затвердженого графіку;

♦ написанні відгуку на курсову роботу.

Завершена та перевірена студентом курсова робота за 7 днів до захисту подається на кафедру для написання відгуку науковим керівником. Після представлення студентом виконаної курсової роботи викладач-керівник цієї роботи перевіряє, чи тема представленої роботи співпадає з темою, яку студент обрав для виконання. Перед захистом науковий керівник робить висновок (відгук) наукового керівника курсової роботи, де зазначається:

1) актуальність теми;

2) уміння використовувати джерела інформації, зокрема періодичну літературу та першоджерела;

3) ступінь володіння методами дослідження;

4) повнота і якість розроблення теми, завершеність роботи;

5) логічність, послідовність, аргументованість, літературна грамотність викладення матеріалу;

6) висновок про те, якою мірою робота відповідає вимогам, що висуваються до такого типу робіт;

7) характеристика діяльності випускника під час виконання курсової роботи.

Готові студентські наукові роботи, обов'язково проходять перевірку на плагіат для виявлення збігів, ідентичності та схожості з уже виданими працями. Для курсових робіт текст вважається оригінальним та не потребує жодних дій щодо запобігання неправомірним запозиченням із 80% оригінальності.

Від 55 до 80% є задовільним показником оригінальності тексту. При цьому наявні окремі ознаки академічного плагіату, тому варто пересвідчитися чи розставлені у тексті посилання на першоджерела. Питання про направлення роботи на доопрацювання вирішується на засіданні кафедри.

Низький рівень оригінальності тексту (від 35 до 55%) мають ті праці, де наявні ознаки плагіату, але за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою курсова робота може бути допущена до захисту. При наявності істотних ознак плагіату матеріал до розгляду не приймається коли показник оригінальності тексту складає менше 35%. Такий рівень оригінальності твору є неприйнятний.

4. Процедура захисту та оцінювання курсової роботи

Під час підготовки до захисту здобувач має погодити зі своїм науковим керівником складену ним стислу доповідь щодо змісту курсової роботи і підготовлені наочні матеріали із найважливішими ілюстративними матеріалами, оформленими комп'ютерної програми PowerPoint.

Доповідь повинна відобразити: обґрунтування актуальності теми, мету і завдання роботи, основні результати представлені у вигляді власної розробки автора на яких варто більшою мірою акцентувати увагу як елементах наукової новизни. Особливе місце має бути відведено обґрунтованню пропозицій і рекомендацій, а також оцінці їх ефективності. Наочні матеріали мають послідовно ілюструвати доповідь здобувача і забезпечувати повноту висвітлення всіх положень, які підлягають захисту. Захист складається із двох частин Перша частина – це доповідь студента. Здобувач стисло доповідає викладачам сутність проведеного дослідження,

оцінює отримані результати, ілюструючи доповідь посиланням на наочні матеріали.

Друга частина – це запитання по тематиці дослідження, які задаються присутніми (викладачами, студентами), та відповіді на них здобувача освіти, що захищає власну курсову роботу. Це дає змогу присутнім викладачам визначити рівень володіння проблематикою курсової роботи студентом.

Відповіді здобувача мають бути конкретними, аргументованими і короткими. Результати захисту курсової роботи визначаються кінцевою оцінкою, у процесі визначення оцінки враховується низка важливих показників якості курсової роботи, а саме:

- актуальність обраної теми, мета і завдання дослідження;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим завданням;
- якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми;
- зміст дослідження;
- оформлення кваліфікаційної роботи;
- доповідь та презентація;
- відповіді на запитання присутніх на захисті;
- відгук наукового керівника.

Завідувач кафедри оголошує оцінку на відкритому засіданні. Коли захист роботи визнають незадовільним, на засіданні кафедри з'ясовують, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену кафедрою.

Захищені курсові роботи зберігаються рік на кафедрі (на паперових носіях та в електронній версії) протягом 5 років.

5. Критерії оцінювання курсової роботи

На засіданнях кафедри можуть захищатися курсові роботи, які мають відгук наукового керівника. Оцінювання результатів захисту курсових робіт здійснюється за попередньо прийнятими критеріями оцінюваннями у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань (за національною (4-бальною) шкалою і 100-бальною університетською та шкалою ЄКТС). При визначенні остаточної оцінки курсової роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ECTS**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно

	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

На «ВІДМІННО» Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена згідно вимог до оформлення курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгук наукового керівника. При її захисті студент показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.

На «ДОБРЕ» Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена згідно вимог до оформлення курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника та рецензента. При її захисті студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію. Деякі з відповідей на запитання викладачів є не переконливими. За результатами фактичних даних, висновки та рекомендації недостатньо аргументовані.

Оцінкою «ЗАДОВІЛЬНО» виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена згідно вимог до оформлення курсових робіт, але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота має зауваження наукового керівника щодо змісту та методики. До захисту підготовлена презентація доповіді, але наочна інформація не завжди коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації. При захисті студент виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не завжди дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Оцінкою «НЕЗАДОВІЛЬНО» Оцінка виставляється за курсову роботу, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред’являються до оформлення курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер. У відгуках наукового керівника є критичні зауваження. До захисту не підготовлена презентація доповіді. При захисті курсової роботи студент відповіді припускає грубі помилки.

ДОДАТКИ

Додаток А

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

Географічний факультет
Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

ТЕМА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Студента (ки) ___ курсу, ___ групи

_____
(шифр і назва спеціальності)

_____
(назва освітньої програми)

_____
(прізвище та ініціали)

Керівник _____
(посада, вчене звання, наук. ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

_____ _____
(підпис керівнника) (прізвище та ініціали)

Чернівці – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП…… 1
РОЗДІЛ 1…… 3
1.1…… 3
1.2…… 8
1.3…… 12
РОЗДІЛ 2…… 15
2.1…… 15
2.2…… 23
РОЗДІЛ 3…… 27
3.1…… 27
3.2…… 33
ВИСНОВКИ…… 37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…… 40
ДОДАТКИ

Додаток Б

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ [ ]

згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання.
Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	**Приклад оформлення**
Книги	
Один автор	Адаменко О. Методологічні засади дослідження історії розвитку педагогічної науки. Рідна школа. 2013. № 1/2. С. 8–14. Федорова Л.Д. З історії пам’яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті — 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с. Базаров Т.Ю. Управление персоналом. Москва: Мастерство, 2002. 218 с.
Два і більше авторів	Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p. Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с.
Колективний автор	Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2-х т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с.
Збірник	Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. ІІ. Київ, 2012. 464 с.
Матеріали конференцій, з’їздів, тези доповідей	Физика импульсных разрядов в конденсированных средах. Материалы XVI Международной научной конференции (19—22 авг. 2013, г. Николаев). Николаев, 2013. 253 с. Підгірна В. Н., Ячнюк М. О., Чубрей О. С. Особливості функціонування ринку туристичних послуг України на сучасному етапі // Achievements and prospects of modern scientific research. Abstracts of the 2nd International scientific and practical conference. Editorial EDULCP. Buenos Aires, Argentina. 2021. Pp. 549-555.
Статті з	Вісник Національної академії наук України:

періодичних видань	загальнонаук. журн. / засн.: Нац. акад. наук України. 1928, жовтень — . Київ. Щоміс. 2016, № 1—12. Вдовенко В.В. Формування алгоритмічного мислення молодших школярів на уроках інформатики. Наукові записки. Сер. Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Кропивницький, 2017. Ч. 4, вип. 11. С. 23–27. Галах В.В. Специфіка реформування середньої освіти в незалежній Україні. Таврійський вісник освіти. 2014. № 4. С. 274–281.
Бюлетень	Бюлетень Міністерства юстиції України : наук. журн. / засн.: Мін-во юст. України. 1999— . Київ. Щоміс. 2016, № 6, 24 с. 4
Збірник стандартів	Правила учета электрической энергии: сб. основных норматив.-техн. док., действующих в обл. учета электроэнергии. Москва, 2002. 366 с.
Електронні ресурси	
Книга	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2021).
Законодавчі документи	Про освіту : Закон України № 38, 39 від 2017 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення: 28.08.2021).
Опис ресурсу загалом	Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: http://www.nas.gov.ua/publications (дата звернення: 19.03.2021).
Періодичні видання	Підвальна О.Г., Богуславська С.І. Індустрія туризму як об’єкт регіональних економічних досліджень. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». 2021. С.29-35. DOI: https://doi.org/10.32841/2413-2675/2021-48-4 к.е.н. (дата звернення: 19.08.2021).
Інші документи	
Окремий стандарт	ДСТУ 3017-2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ, 2016. 42 с.
Законодавчі і нормативні	Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що

документи (інструкції, накази)	знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. No 1110. Вища школа. 2017. No 7. С. 106–107
Патент	Пат. КМ 98077 Україна. Спосіб одержання йодиду цезію або йодиду натрію для вирощування монокристалів. Опубл. 10.04.2015.
Каталог	Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року Київ: Академперіодика, 2009. 444 с. 5
Дисертації, автореферати дисертацій	Гавриш І. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності: дис. … д-ра пед. наук: 13.00.04. Луганськ, 2006. 572 с. Бойко А.І. Філософія модернізації освіти в системі ринкових трансформацій: світоглядно-філософський аналіз: автореф. дис. ... д-ра філос. наук: 09.00.10. Київ, 2010. 31 с.
Препринт	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).